

Dvadeset četvrta konvencija ICARUS-a: Arhivi i arhivsko istraživanje u digitalnom okruženju. ICARUS, Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu, Povijesni arhiv u Beogradu.

Beograd, Srbija, 23. – 25. rujna 2019.

U Beogradu je od 23. do 25. rujna 2019. bila održana 24. konvencija ICARUS-a pod naslovom *Arhivi i arhivsko istraživanje u digitalnom okruženju*, u organizaciji ICARUS-a, Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Beogradu i Povijesnoga arhiva u Beogradu. Prije samoga skupa bila je održana redovna opća skupština ICARUS-a.

Prva sjednica konferencije bila je zajednička i nosila je naslov *Međunarodna suradnja – zajednički ciljevi i zajednički dobitak*. U njoj su, prije samih izlaganja, bili održani pozdravni govori suorganizatora: Petra Marina, vicedrektora Univerziteta u Beogradu, Miomira Despotovića, dekana Filozofskoga fakulteta u Beogradu, Asje Drača i Dejana Maslikovića, predstavnika Ministarstva kulture i informiranja. U prvoj sjednici bila su održana izlaganja Thomasa Aignera (ICARUS), koji je govorio o projektu Time Machine, Miguela Angela Bermejoa Alonsa (Generalno podravnateljstvo Španjolskoga državnoga arhiva) i Dorottyje Szabó (Mađarski nacionalni državni arhiv) o projektu Digitalna blaga te izlaganje Aleksandra Kostića (Audiovizualni arhiv SANU) o aktivnostima Audiovizualnoga arhiva i Centra za digitalizaciju SANU.

Drugoga dana konferencije bila je održana druga zajednička sjednica pod naslovom *Projekt "Time Machine" – inicijative i mogućnosti*. U njoj je bilo održano pet izlaganja. Katalin Fazekasné Toma i András Sipos (Arhiv Grada Budimpešte) održali su predavanje o mogućnostima partnerstva u stvaranju gradskih "vremenskih strojeva", Antonella Ambrosio i Antonello Migliozi (Sveučilište Federico II. u Napulju i MUSA) o primjeru napuljskoga vremenskoga stroja, a Peer Boselie o ulozi volontera u stvaranju vremenskoga stroja mjesta Limburg. Martina Bolom-Kotari (Sveučilište Hradec Králové) održala je predavanje o radu na sređivanju i digitalizaciji benediktinske knjižnice u Broumovu, a Marika Ceunen (Gradski arhiv Leuven) problematizirala je izradu baze podataka toponimika za potrebe vremenskoga stroja kao temeljnoga sloja za njihovu izgradnju.

Nakon toga je uslijedio set paralelnih predavanja: *Digitalne platforme i digitalno istraživanje arhivskih izvora i Platforma Topoteka – prilika za zajednice i pojedince da podijele zajedničku prošlost*. U prvoj sjednici Georg Vogeler (Sveučilište u Grazu) objasnio je transformaciju povijesnih tekstova i objekata u digitalnoj transformaciji, a Sébastien Barret (Institut za istraživanje povijesnih tekstova) dao je pregled projekata i postignuća u digitalnom istraživanju arhiva i arhivskih dokumenata u Francuskoj. Antonella Ambrosio, Maria Rosaria Falcone i Vera Schwarz-Ricci (Sveučilište Federico II. Napulj) u suradnji s Georgom Vogelerom

pripremile su izlaganje o digitalnom kritičkom izdanju srednjovjekovnih dokumenata samostana Santa Maria della Grotta na portalu Monasterium.net. U ovoj sjednici bila su još održana predavanja Michaela Gerversa (Sveučilište u Torontu) *Privremeno uređivanje povijesnih dokumenata korištenjem kvantitativne metode*, Colina Sippla (Sveučilišna knjižnica u Regensburgu) *Oblikovanje međuovisnosti srednjovjekovnih isprava u Katharinenspital u Regensburgu* te Marije Mandić (Institut za balkanske studije SANU) i Ane Vukomanović (Zaklada Ilija M. Kolarac) *Digitalne zbirke srpskoga folklora*. Na drugoj sjednici bila su održana četiri predavanja posvećena platformi Topoteka. Tako je Vlatka Lemić (Rektorat Sveučilišta u Zagrebu) održala izlaganja o konceptu topoteka kao umrežavanju mjesnih povijesti i zajedničkih priča. Daniel Jeller (ICARUS) objasnio je tehničke aspekte te platforme, a Katalin Fazekasné Toma (Arhiv Grada Budimpešte) govorila je o mogućnostima povećanja i održavanja većega broja europskih topoteka. Napoljetku su Milena Popović Subić i Dragana Bedov (Arhiv Vojvodine) održale predavanje o mapiranju mjesta zajedničkih uspomena i kulture u Novom Sadu.

Poslijepodne je bila održana zajednička sjednica pod naslovom *Arhivi i izazovi digitalnoga društva* s deset izlaganja. Tijana Kovčić, Jelena Nikolić i Slobodan Mandić (Povijesni arhiv Beograda) održali su predavanje o digitalnom repozitoriju svojega arhiva. Ciro Romano (Arhiv P. Francesco S. M. D'Ària SJ) govorio je o važnosti iskustva povijesno-vjerskih arhiva za povijest zajednice. Predavanje Anabelle Barroso (Povijesni arhiv Biskupije Bilbao) bilo je posvećeno digitalnim korisnicima i digitalnim uslugama u 21. stoljeću. Vladan Vukliš (Arhiv Republike Srpske) iznio je predavanje o digitalizaciji i obradi digitaliziranoga gradiva u svojem arhivu. Tijana Rupčić (Povijesni arhiv Kikinda) govorila je o ulozi povijesnih arhiva u potrazi za rodoslovnim izvorima za židovske obitelji u sjevernom Banatu. Drugi dio sjednice započeo je predavanjem Hadewijch Masure i Marike Ceunen (Gradski arhiv Leuven) o projektu Itinera Nova. Slijedilo je predavanje Jasenke Faber Bogdan (HAZU) o projektima digitalizacije likovne umjetnosti. Jelena Čupić i Susanne Göttlich (Sveučilište za glazbu i scensku umjetnost, Graz) objasnile su način stvaranja arhivskih zbirki u arhivu njihova sveučilišta. Nataša Petrović i Jelena Glišović (Nacionalna biblioteka Srbije), na temelju iskustva Nacionalne biblioteke Srbije, govorile su o digitalnom pristupu posebnim zbirkama gradiva, a Zoran Zdravković i Milanka Babić-Vukadinov (Gradska knjižnica Beograd) o digitalizaciji starih i rijetkih rukopisa u Gradskoj knjižnici Beograd.

Posljednjega dana konferencije bila je održana zajednička sjednica pod istim naslovom. U njoj su bili prikazani sljedeći međunarodni projekti: Slobodan Mandić (Povijesni arhiv Beograd) dao je presjek mogućnosti Europskoga arhivskoga portala. Peer Boselie (Gradski i područni arhiv Sittard-Gelen) upoznao je nazočne s projektom digitalizacije MobiDig – mobilna digitalizacija arhivskoga gradiva i njegova veza s projektom Erasmus. Branislav Erdeljanović (Jugoslaven-ska kinoteka) predstavio je europski projekt The Film Corner Reloaded, a Philipp

Wittwer (Gradski arhiv Dornbirn) govorio je o projektu VIRAL – učenje o arhivima u virtualnoj stvarnosti. Preostalih pet izlaganja podvedena su pod naslov *Teorijski koncepti – najbolje prakse*. To su bila sljedeća predavanja: Francesco Gelati (Leibniz-institut za suvremenu povijest) govorio je o mjerodavnosti arhivskih zapisa kao povezanih podataka u kontekstu ontologije, Jasmina Živković (Arhivsko udruženje Srbije) o arhivskom gradivu na digitalnom mediju i zaštiti podataka, Mirjana Bogosavljević (Arhiv Srbije) o integraciji i povezanosti digitaliziranoga arhivskoga gradiva kroz Archivematica i AtoM, Jasmina Nikolić, Dragana Miloradović i Nataša Milošević Dulić (Povijesni arhiv Požarevac) prikazale su pedagoški rad s djecom u arhivu, a Đuro Radović (Odsjek za digitalizaciju i kulturnu baštinu pri Ministarstvu kulture i informiranja) govorio je o zajedničkom portalu za pretraživanje kulturne baštine Republike Srbije.

Ladislav Dobrica